

Bondejord. Grunden til, at Forholdet var uklart, var den, at der i sin Tid var forsømt at gjøre Anmeldelse til vedkommende Statteopkræver, og Gaarden stod derfor hen i Matrifulen saavel som ogsaa i Amtstjuens Bøger som uprivilegeret Hartkorn. Da det imidlertid nu er blevet fuldstændig oplyst, at denne Transaktion i sin Tid er foregaaet med alle Vedkommendes Samtykke, og da det tilfælle er undersøgt og oplyst, at den Jord, der blev udlagt i Stedet, fremdeles er Bondejord, er der ikke Noget at anke over paa dette Punkt. Hvad derimod den Bagatel, om hvilken der her særlig er Tale, angaar — jeg tror, det er 8 Tdr. Land eller noget Saadant, at det Hele dreier sig om — hvad denne Møselod angaar, da forekommer Sagen mig ikke at være saa klar. Det forelaa, at Jorden var ufri, og det forelaa tillige, at den blev dreven under Hovedgaarden, og de Oplysninger, der i sin Tid fremkom, vare ikke tilstrækkelige til at godtgjøre, at det var med Rette, den blev dreven under Hovedgaarden. Som Følge deraf maatte Indenrigsministeren erklære Forholdet for at være ulovligt; dette skete ogsaa og der blev givet vedkommende Eier en Frist indtil Udgangen af Aaret til at søge at bringe Sagen i Orden. Da Eieren imidlertid havde faaet dette Paalæg, skaffede han nye Oplysninger tilveie, idet det nemlig blev oplyst ved en Erklæring, jeg tror temmelig sikkert, det var fra Sogneraadet saavel som fra Sognefogden, at den ommeldte Lod var en Parcel af en Gaard, der i sin Tid ved Udstiftning var bleven udparcelleret i 6 Parceller foruden den lille Parcel, som den Gang blev udlagt til Eieren af Raunstrup Hovedgaard. Denne Parcel har siden den Tid indtil 1828 været drevet under Hovedgaarden, saaledes benyttet, at Eieren af Hovedgaarden har græsset sine Kreaturer, navnlig sine Faar derpaa, hvilket er sket aldeles upaataalt. I 1828 leiede han denne Lod ud til Græsning til de 6 Parcellister eller Husmænd, der havde faaet Nøsten af Gaarden, og nogle Aar derefter leiede han den ud til en Gaardmand i Skullerup, saaledes at den i Aarene fra 1828 — 36 har været givet Andre til Benyttelse i et kort Tidsrum. Jeg skulde tage meget feil, om der ikke har været 3 forskjellige Leiere af den i disse 8 Aar. Der var altsaa oplyst, at Lodden siden Udstiftningen har været benyttet under Hovedgaarden, uden at derimod er reist nogenformelt Indvending, og forudsat, at den ikke kan siges med Rette at have været dreven derunder, saa kan selvfølgelig de korte Afbrydelser, der efter Vedkommendes egen fri Villie ere skete derved, at Lodden har været leiet bort til 3 forskjellige Mænd i disse 8 Aar, naturligvis ikke afbryde den Berettigelse, han maatte have til at drive Lodden under Hovedgaarden. Fra 1836 har Parcellen igjen været drevet og benyttet under Hovedgaarden uden nogenformelt Indsigelse, og Eieren har erklæret, at han maatte anse den for at være udlagt til Ho-

vedgaarden ved Udstiftningen, saaledes at Eieren den Gang har gjort andre Opoffrelser med Hensyn til Udstiftningen som Bederlag for, at denne Lod er bleven udlagt til hans frie Drift. Denne sidste Meddelelse kan jo selvfølgelig ikke ubetinget tages for gode Varer, saalænge der ikke foreligger nogen yderligere Oplysning, og jeg har derfor gennem Amtet rekvireret Udstiftningsforretningen, som ikke findes i Ministeriet, og maaste vanskelig findes udenfor det, for at faae Oplysning om, hvorvidt der i Udstiftningsforretningen staar Noget om denne Lod, eller om der i alt Faab staar Noget deri, som maatte stride mod den Forklaring, Eieren selv har givet om Grunden til, at Lodden er udlagt til Eieren af Raunstrup. Jeg har altsaa gjort Alt, hvad der stod i min Magt for at faae oplyst, med hvilken Hjemmel denne Lod drives under Hovedgaarden, og naar det ærede Medlem spørger, hvad jeg agter at gjøre, saa skal jeg sige ham det. Derfor der ikke ved Udstiftningsforretningen fremkommer Noget, som i nogen væsentlig Grad svækker Eierens Udsagn, da anser jeg mig hverken opfordret eller berettiget til at forulempe Eieren af Raunstrup ved at tilintetgjøre et Forhold, der upaataalt af det Offentlige har bestaaet i henved et Aarhundrede. Det er meget muligt, at der fra Begyndelsen af har manglet tilbørlig Hjemmel til denne Drift, men jeg tillader mig at tro, at det, hvis jeg nu vilde gribe ind i den, vilde være stik mod den Maade, hvorpaa Lovgivningen, der flere Gange har bekræftet sig med deslige Forhold, overhovedet har ordnet disse. Jeg beder de ærede Medlemmer erindre, at der her aldeles ikke er Tale om, at den nuværende Eier har gjort noget Nytt, det, der er sket, gaar tilbage til Slutningen af forrige Aarhundrede, og jeg vilde anse det for at være et aldeles utilladeligt Blageri, da der ikke trædes nogen Fæstefamilie eller nogen Fæster for nær ved dette Forhold, om jeg vilde benytte en eller anden tilfældig Mangel til at fremtvinge en Forandring i et Forhold, der efter min Formening har faaet en saadan Bestyrkelse ved Hævd, at det vilde være uret at røre derved.

J. Andersen: Ja, en hel Del af den Beretning, den høitagtede Minister gav, har ikke været Sogneraadet bekendt. Det synes, som om Ministeren var af den Formening, at, selv om denne Log ikke havde været lovlig drevet fra først af, skulde denne Drift nu være lovlig; det skal jeg lade staa hen. For saa vidt den høitagtede Minister drog Matriful Nr. 8 ind med, da veed jeg ikke, om denne Sag endnu er afgjort, men jeg vil kun sige, at jeg for kort siden i Egenskab af Sogneraadets Formand har meddelt Ministeriet en Fortegnelse over det Hartkorn, der er udlagt. Ikke Viborg-Gaard, men en Bondeby, Hjulebak, har i sin Tid været fri Hovedgaardstomt og er udlagt, Alt for 30 Tdr. 5 Skpr. og 2 Fdkr., men